

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Stachurska
Protokolant:	sekr. sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 września 2018 r. w Warszawie

sprawy Z. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania Z. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 11 kwietnia 2018r. znak (...) -2003

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że uwzględnia Z. R. do ustalenia wartości kapitału początkowego okres składkowy od 13 września 1972 r. do 12 kwietnia 1975 r.

UZASADNIENIE

W dniu 21 maja 2018r. **Z. R.** złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 11 kwietnia 2018r., znak: (...) -2003, ponownie ustalającej wysokość kapitału początkowego.

W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołujący wskazał, że organ rentowy niezasadnie nie uwzględnił przy wyliczaniu kapitału początkowego zatrudnienia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w O. w okresie od 13 września 1972r. do 12 kwietnia 1975r. Odwołujący nie podzielił stanowiska sformułowanego w zaskarżonej decyzji, że brak imiennej pieczętki na świadectwie pracy uniemożliwia uznanie ww. okresu pracy za udowodniony. Wskazał, że w dacie wystawienia spornego świadectwa pracy obowiązywały przepisy dekretu z 25 czerwca 1954r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Nie wydano do nich aktów wykonawczych określających wzór świadectwa pracy oraz innych wymogów dotyczących jego formy. Niezależnie od tego, zdaniem odwołującego, okres zatrudnienia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) potwierdza opinia z 6 maja 1975r., sporządzona przez osobę działającą z upoważnienia dyrektora zakładu pracy (odwołanie z 16 maja 2018r., k. 3 – 5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z 12 czerwca 2018r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swe stanowisko w sprawie organ rentowy wskazał, że kwestionowana przez ubezpieczonego decyzja została wydana w oparciu o przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Organ rentowy wyjaśnił, że do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględnił okresu pracy ubezpieczonego w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w O. od 13 września 1972r. do 12 kwietnia 1975r., gdyż przedłożone przez odwołującego świadectwo pracy z 6 maja 1975r. zostało opatrzone jedynie parafą (brak czytelnego podpisu i pieczętki imiennej kierownika zakładu pracy lub upoważnionego pracownika) (odpowiedź na odwołanie z 12 czerwca 2018r., k. 14 – 14v a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. R. urodził się (...) Od 13 września 1972r. do 12 kwietnia 1975r. był zatrudniony w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w O. najpierw na stanowisku stażysty, a następnie instruktora do spraw kontroli. W ww. okresie zatrudnienia dał się poznać jako pracownik zdolny, obowiązkowy oraz ambitny. Jak wynika z opinii jego przełożonego, z powierzonych obowiązków wywiązywał się dobrze, był koleżeński i zdyscyplinowany (świadectwo pracy z 6 maja 1975r., nienumerowana karta akt kapitałowych, opinia z 6 maja 1975r., k. 27 a.s.).

W późniejszym okresie ubezpieczony pracował:

- w Przedsiębiorstwie (...) w W., na stanowisku pomocnika maszynisty kafarowego, w okresie od 25 sierpnia 1975r. do 19 czerwca 1976r. (świadectwo pracy z 22 czerwca 1976r., nienumerowana karta akt kapitałowych);
- w jednostkach organizacyjnych resortu komunikacji w Ministerstwie Komunikacji na stanowiskach: referendarza kp, radcy, specjalisty, a na końcu starszego specjalisty, w okresie od 1 października 1981r. do 31 maja 1987r. (świadectwo pracy z 29 maja 1987r., nienumerowana karta akt kapitałowych);
- w Państwowym Teatrze A. im. S. J. od dnia 1 czerwca 1987r. do dnia 30 czerwca 1988r. na stanowisku zastępcy dyrektora teatru (świadectwo pracy z 21 czerwca 1988r., nienumerowana karta akt kapitałowych);
- od 1 lipca 1988r. do 31 grudnia 1989r. w Stołecznej Estradzie w W. na stanowisku zastępcy dyrektora do spraw eksploatacji (świadectwo pracy z 29 grudnia 1989r., nienumerowana karta akt kapitałowych);
- od 1 stycznia 1990r. do 6 października 1991r. w (...) sp. z o.o. w W. na stanowisku zastępcy prezesa spółki (świadectwo pracy z 8 października 1991r., nienumerowana karta akt kapitałowych).

W latach 1976/1977 - 1980/1981 ubezpieczony studiował na Uniwersytecie (...) na Wydziale Prawa i Administracji. Tytuł magistra uzyskał 30 lipca 1982r. (zaświadczenie o stanie odbytych studiów wyższych z dnia 28 listopada 2002r., nienumerowana karta akt kapitałowych).

Od 7 października 1991r. ubezpieczony jest zatrudniony w Komitecie Badań Naukowych w W. na stanowisku zastępcy dyrektora (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 28 października 2002r., nienumerowana karta akt kapitałowych). W dniu 30 marca 2018r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę. Do wniosku dołączył kwestionariusz zawierający informację o okresach składkowych i nieskładkowych oraz załączniki celem potwierdzenia okresów zatrudnienia (wniosek o emeryturę wraz z załącznikami, nienumerowane karty akt emerytalnych).

W związku z wnioskiem Z. R. o emeryturę, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję o ponownym ustaleniu kapitału początkowego oznaczoną znakiem (...) - 2003. Decyzją z 11 kwietnia 2018r. organ rentowy ustalił wartość kapitału początkowego ubezpieczonego na kwotę 195.145,39 zł, uwzględniając okresy składkowe w wymiarze 17 lat, 11 miesięcy i 27 dni oraz nieskładkowe w wymiarze 4 lat. Jednocześnie w decyzji zostało wskazane, że nie podlegał uwzględnieniu okres od 13 września 1972r. do 12 kwietnia 1975r., ponieważ świadectwo pracy nie spełnia wymogów formalnych, tj. nie zawiera pieczętki imiennej (decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z 11 kwietnia 2018r., nienumerowana karta akt kapitałowych).

Z. R. wniósł odwołanie od decyzji z 11 kwietnia 2018r. ponownie ustalającej kapitał początkowy (odwołanie z 16 maja 2018r., k. 3 – 5 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dowody z dokumentów dołączonych do akt sprawy i akt rentowych, które obejmowały dokumenty urzędowe organu rentowego oraz dokumenty dotyczące zatrudnienia ubezpieczonego w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w O.. Sąd uwzględnił powyższe dokumenty w zakresie wskazanym powyżej, dając im wiarę w całości. W przeważającym zakresie nie były one kwestionowane przez strony sporu z jednym wyjątkiem dotyczącym świadectwa pracy z 6 maja 1975r., którego organ rentowy nie uwzględnił. Sąd, z przyczyn wskazanych w dalszej części, takiego stanowiska Zakładu nie podzielił, ustalając na podstawie wskazanego dokumentu oraz oryginału opinii o pracy, że Z. R. był zatrudniony w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w O..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie Z. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 11 kwietnia 2018r., znak: (...) -2003, było zasadne i skutkowało zmianą zaskarżonej decyzji.

Spór w rozpatrywanej sprawie koncentrował się wokół dokonanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyliczenia wartości kapitału początkowego Z. R.. Na podstawie skarżonej decyzji organ rentowy ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego z pominięciem okresu zatrudnienia od 13 września 1972r. do 12 kwietnia 1975r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w O..

W treści odwołania ubezpieczony zakwestionował dokonane przez organ rentowy wyliczenie kapitału początkowego, domagając się uwzględnienia okresu zatrudnienia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w O.. Mając na względzie powyższe, przedmiotem rozważań Sądu Okręgowego była kwestia możliwości uwzględnienia wskazanego przez ubezpieczonego okresu.

W rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412) w § 22 ust. 1 wskazano, że jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

W rozpatrywanej sprawie ubezpieczony spełnił wymogi, które określa zacytowany przepis, by dany okres mógł zostać uwzględniony jako składkowy. Przedstawił organowi rentowemu świadectwo pracy z 6 maja 1975r. W ocenie Sądu, w sposób dostateczny i formalnie prawidłowy potwierdza ono zatrudnienie Z. R. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w O.. Ponadto w toku postępowania odwołujący przedłożył opinię o pracowniku, w której został potwierdzony okres zatrudnienia w ww. zakładzie pracy. W opinii co prawda pierwotnie zostało nieprawidłowo wpisane imię odwołującego, tj. zamiast Z. wpisano M., jednak pozostałe dane takie jak nazwisko, imię ojca, data i miejsce urodzenia, okres i miejsce zatrudnienia oraz stanowisko są prawidłowe i zgodne z pozostałą dokumentacją zgromadzoną w aktach rentowych, w tym ze świadectwem pracy z 6 maja 1975r. Wobec tego nie może budzić wątpliwości, że ww. opinia odnosi się do osoby ubezpieczonego i nie można jej pomijać. Dodatkowo należy zaznaczyć, że nieprawidłowe uzupełnienie opinii poprzez wpisanie imienia M. mogło wynikać z zasugerowania się imieniem ojca Z. R., który właśnie takie imię nosił. W związku powyższym, zdaniem Sądu, nie było podstaw do powątpienia wiarygodności tego dokumentu, a błąd w imieniu należało potraktować jako omyłkę pisarską.

Odnosząc się do kwestii nie uwzględnienia przez organ rentowy świadectwa pracy, należy wskazać, że jest ono dopuszczonym przez rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia. W § 22 ust. 1 ww. rozporządzenia wskazano tego rodzaju środki dowodowe, które zostały wymienione, ale w dalszej części przepisu znalazł się zapis, że środkiem dowodowym mogą być też inne dokumenty. W dalszej części przepisu następuje ich wyliczenie, nie ma ono jednak charakteru wyczerpującego, gdyż jest poprzedzone zapisem „w tym w szczególności”. To z kolei oznacza, że także inne dokumenty, poza wyliczonymi, mogą potwierdzać dany okres zatrudnienia. Zdaniem Sądu, takim dokumentem może być opinia o pracowniku, którą przedstawił ubezpieczony. Zresztą, tego rodzaju opinię, na podstawie art. 98 k.p. do roku 1996 pracodawca miał obowiązek wydać pracownikowi. Tego rodzaju dokumentu nie można zatem pomijać i ignorować. Zdaniem Sądu, wymieniona opinia, którą ubezpieczonemu wystawiono w dniu 6 maja 1975r., tj. w tej samej dacie co świadectwo pracy, jest dokumentem potwierdzającym, uwiarygodniającym fakt zatrudnienia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w O. w okresie od 13 września 1972r. do 12 kwietnia 1975r.

Jeśli chodzi natomiast o świadectwo pracy, to według organu rentowego nie zawiera ono czytelnego podpisu osoby, która je wystawiła oraz pieczętki imiennej kierownika zakładu pracy lub upoważnionego pracownika. Organ rentowy nie wskazał przy tym,

z jakich przepisów prawa wywodzi obowiązek, by na świadectwie pracy znajdowało się imię, nazwisko i stanowisko osoby je podpisującej. Z uwagi na fakt, że świadectwo pracy zostało wystawione w maju 1975r., a więc wówczas, gdy obowiązywał kodeks pracy z 26 czerwca 1974r., Sąd odwołał się do przepisów tego kodeksu, które odnoszą się do świadectw pracy. Art. 97 k.p., który określał w owym czasie obowiązek pracodawcy wydania pracownikowi świadectwa pracy nie określał wymogów i danych, które ten dokument ma zawierać. Określało je obowiązujące od 1 stycznia 1975 r. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974r. w sprawie świadectw pracy i opinii (Dz. U. z 1974r., Nr 45, poz. 269), które w § 7 wskazywało, że w świadectwie pracy, oprócz danych określonych w art. 97 § 2 Kodeksu pracy, powinny być zamieszczone następujące informacje niezbędne do ustalenia uprawnień pracownika w nowym zakładzie pracy:

- 1) okres korzystania z urlopu bezpłatnego i podstawa prawna jego udzielenia,
- 2) okres korzystania z urlopu wychowawczego, a w wypadku likwidacji zakładu pracy - okres tego urlopu przypadający po likwidacji zakładu,
- 3) wykorzystanie zwolnienia od pracy przewidzianego w art. 188 Kodeksu pracy,
- 4) okres odbywania służby wojskowej oraz zasadniczej służby w obronie cywilnej lub służby zastępczej, przypadający w czasie zatrudnienia w zakładzie pracy, który wydaje pracownikowi świadectwo pracy,
- 5) okres, za który przyznano pracownikowi odszkodowanie w związku ze skróceniem okresu wypowiedzenia umowy o pracę (art. 361 k.p.),
- 6) termin zdarzenia uzasadniającego, na podstawie odrębnych przepisów, obniżenie pracownikowi zasiłku z ubezpieczenia społecznego.

We wskazanym przepisie, ani żadnym innym zawartym w ww. akcie prawnym nie zostało oznaczone, jakie pieczętki mają znajdować się na świadectwie pracy ani jak ma wyglądać podpis pracodawcy. Nie wskazano również, by konieczne było podanie stanowiska osoby podpisującej ten dokument. Jeśli chodzi o podpis, to w piśmiennictwie prezentowane jest zgodne stanowisko, że nie musi być on sporządzony czytelnie, powinien być jednak złożony w sposób charakterystyczny dla osoby, która go składa (por. J. Strzebińczyk (w:) E. Gniewek (red.) Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2006, s. 211). Stanowisko to niewątpliwie nawiązuje do poglądu wyrażonego wcześniej przez Sąd Najwyższy w uchwale z 30 grudnia 1993r. (III CZP 146/93), zgodnie z którym podpis nieczytelny stanowi wyraz woli napisania nazwiska wówczas, gdy podpisujący w taki właśnie sposób pisze swoje nazwisko, składając podpisy na

dokumentach. Podzielając przedstawione stanowisko, nie można nie zwrócić uwagi na to, że podpisanie się w sposób nieczytelny, niemniej jednak typowy i charakterystyczny dla danej osoby, w dostateczny sposób indywidualizuje podpisującego. Wobec tego niezłożenie podpisu w sposób czytelny nie może jeszcze oznaczać, że funkcja identyfikująca osobę składającą oświadczenie woli została naruszona. Zasadniczo podpis powinien wyrażać co najmniej nazwisko. Nie jest konieczne, aby było to nazwisko w pełnym brzmieniu, gdyż dopuszczalne jest jego skrócenie, nie musi ono być także w pełni czytelne. Podpis powinien jednak składać się z liter i umożliwiać identyfikację autora, a także stwarzać możliwość porównania oraz ustalenia, czy został złożony w formie zwykle przezeń używanej; podpis więc powinien wykazywać cechy indywidualne i powtarzalne (m.in. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1932r., III 1 Rw 515/32, Zb.Urz. z 1932 r., poz. 67 i uchwała z dnia 30 grudnia 1993r., III CZP 146/93, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2009r., IV CSK 78/09).

W rozpatrywanej sprawie i świadectwo pracy, i opinia o ubezpieczonym, zostały zaopatrzone w pieczęcie zakładu pracy i podpisane przez upoważnione osoby. Wprawdzie przy podpisie znajdującym się na świadectwie pracy nie zostało podane stanowisko osoby składającej podpis, jednak zdaniem Sądu, tego rodzaju obowiązek nie wynika z żadnego z przepisów ówczesnie obowiązujących. Niezależnie od tego podpis, który został złożony w świadectwie pracy obok pieczęci pracodawcy, choć nie zawiera pełnego imienia i nazwiska osoby go składającej, to jednak ma takie cechy, które pozwalają na jej identyfikację. Sąd miał przy tym na uwadze, że w orzecznictwie Sądów Apelacyjnych wyrażany jest jednoznaczny i spójny pogląd, że brak pieczętki imiennej, przy uwzględnieniu, że świadectwo zakładu pracy opatrzone zostało w pieczęcie zakładowe oraz podpis upoważnionej osoby, nie pozbawia dokumentu waloru wiarygodności. Inaczej mówiąc brak imiennej pieczętki osoby upoważnionej do sporządzenia i podpisania świadectwa pracy nie może stanowić przeszkody formalnej do uznania takiego wpisu jako środka dowodowego przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury, renty lub kapitału początkowego, jeśli oczywiście nie ma innych, uzasadnionych wątpliwości (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 21 sierpnia 2013r., sygn. akt III AUa 1770/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 sierpnia 2013r., sygn. akt III AUa 11/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 października 2014r., sygn. akt III AUa 90/14)

Dodatkowo Sąd miał na względzie, że świadectwo zakładu pracy (opinia) podlega ocenie Sądu, jak każdy inny środek dowodowy, stosownie do dyspozycji art. 233 k.p.c. W tym miejscu podkreślić należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w § 22 rozporządzenia w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 sierpnia 2013r., III AUa 1770/12).

W rozpatrywanej sprawie świadectwo pracy nie budzi wątpliwości w sensie formalnym z przyczyn, które zostały wskazane, ale także w połączeniu z opinią o pracowniku, daje podstawy do uznania, że ubezpieczony faktycznie w okresie d 13 września 1972r. do 12 kwietnia 1975r. pracował w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w O.. W związku z tym nie było podstaw, by odmówić mu uwzględnienia spornego okresu przy wyliczaniu kapitału początkowego.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem i aktami rentowymi doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego.